

انتصاب ۵ هزار مدیر خصوصی

واگذاری ناموفق شرکت‌های دولتی دولت را در عزل و نصب‌های شبه‌دولتی‌ها مختار کرده است

همچنین دیوان محاسبات کشور در گزارش دیگری آمار شرکت‌های دولتی و شبه‌دولتی را منتشر و عنوان کرده تعداد شرکت‌های دولتی و شبه‌دولتی در سال ۱۴۰۲ حدود ۲۸۹۰ شرکت بوده که از بین آنان ۳۷۶ شرکت دولتی و تعداد ۱۹۹۲ شرکت زیرمجموعه مؤسسات غیردولتی و تحت کنترل دولت و همچنین تعداد ۵۲۲ شرکت زیرمجموعه نهادهای عمومی غیردولتی است.

این چنین است که این نهاد نظارتی برای ارتقای شفافیت و انضباط مالی چند پیشنهاد را ارائه کرده است، دیوان

این در حالی است که نزدیک به ۲۰ سال است اصل ۴۴ قانون اساسی مبنی بر خصوصی‌سازی شرکت‌ها در دستور کار است و بر چابک‌سازی دولت تأکید می‌شود. بر اساس گزارش دیوان محاسبات که یک نهاد نظارتی محسوب می‌شود انتصاب اعضای هیئت‌مدیره شرکت‌های دولتی و شبه‌دولتی نشان می‌دهد تعداد ۱۲۶۵ نفر از اعضای هیئت‌مدیره شرکت‌های دولتی و نیز تعداد ۱۶۶ نفر از اعضای هیئت‌مدیره شرکت‌های شبه‌دولتی به صورت مستقیم یا غیرمستقیم توسط دولت به کار گمارده شده‌اند.

علی ایوبی

گزارشگر هم‌میهن

دیوان محاسبات کشور در جدیدترین گزارش خود اعلام کرده که ۶۴۰۰ عضو هیئت‌مدیره شرکت‌های دولتی و شبه‌دولتی به‌طور مستقیم و غیرمستقیم توسط دولت منصوب می‌شوند و

تکس: دانیال شایگان-انوار ایران

پلمب املاک‌های متخلف

مدیرکل راه و شهرسازی استان تهران به مشاوران املاک متخلف هشدار داد در صورت تخلف در افزایش قیمت اجاره مسکن با شکایت مستأجران بنگاه آنها پلمب می‌شود. به گزارش تسنیم، حسین جنتی، مدیرکل راه و شهرسازی استان تهران با یادآوری این که افزایش سقف مجاز اجاره‌ها مسکن برای سال جاری ۲۵ درصد است، اظهار کرد: ارقامی که موجران و مشاوران املاک در قراردادهای لحاظ می‌کنند (افزایش ۵۰ الی ۱۰۰ درصد) تخلف بوده و با شکایت مستأجر بنگاه پلمب می‌شود. او تصریح کرد: مشاوران املاک باید قراردادهای ۲ سال قبل هر ملک را بازبینی کنند. در صورت تخلف موجر می‌تواند به سازمان امور مالیاتی اعلام کند.

جعفر سبحانی کارشناس اقتصاد:

دولت می‌خواهد بر همه شرکت‌ها اعمال مدیریت کند

را عنوان کند، این می‌تواند به پاسخگو شدن این شرکت‌ها کمک کند؟ اگر به بودجه مصوب سال ۱۴۰۳ نگاه کنید حدود ۶۰ درصد آن فقط مربوط به شرکت‌های دولتی است و در بودجه جدید سهم شرکت‌های دولتی ۱۵ درصد افزایش پیدا کرده است. وقتی این شرکت‌های دولتی تکه داشته می‌شوند هر سال بودجه را می‌بلعند و عمدتاً هم زیان می‌دهند. باید بتوانیم بودجه شرکت‌های دولتی را کاهش دهیم و یا شریا بی را فراهم کنیم که سریع‌تر آنها را به بخش خصوصی واگذار کنیم، مطمئن باشید یکی از عامل‌هایی که می‌تواند اینگونه شرکت‌ها را پاسخگو کند، این است که در پایان دوره مدیریت هر فرد باید کارنامه کاری خود را عرضه کند. هم‌اکنون باشگاه استقلال یا پرسپولیس بنگاه‌های خصوصی محسوب می‌شوند اما به مفهوم واقعی خصوصی نیستند برخی سهام‌های آن واگذار نشده است و هیئت‌مدیره و مدیرعامل آن هم پاسخگو نیستند پس باید شریا بی فراهم شود که اینگونه شرکت‌ها را پاسخگو کرد که می‌تواند به بهبود اوضاع کمک کند. در مجموع باید شریا بی را فراهم کرد تا دیوان محاسبات کشور شرکت‌هایی که در فهرست بودجه دولت هستند را کنترل کند، تا وقتی بخش خصوصی واقعی وارد نشود و به آنها اعتماد نشود و شریا بی را برای واگذاری شرکت‌های دولتی به بخش خصوصی واقعی مهیا نکنیم مشکلات حل نخواهد شد. ببینید که بودجه شرکت‌های دولتی از چند سال پیش به این سو چقدر افزایش پیدا کرده بودند؛ اینکه کارایی آنها بالا رفته باشد.

در این میان شرکت‌های خصوصی نیز وجود دارند که گویی تکلیف دولت با آنها مشخص نیست، وضعیت آنها را چگونه می‌بینید؟

نهادهای حاکمیتی که علاقه‌مند هستند در اقتصاد کشور حضور داشته باشند به خصوصی معروف شده‌اند که البته تعداد آنها در دولت آقای حسن روحانی کاهش پیدا کرد و آقای طیب‌نیا و آقای کرباسیان و آقای پورحسینی تلاش کردند شرکت‌های دولتی را به بخش خصوصی واقعی واگذار کنند اما نهادهای حاکمیتی و نهادهای عمومی مایل هستند که این شرکت‌ها را خریداری و تبدیل به شبه‌دولتی و خصوصی کنند که در نتیجه پیشرفتی هم در آنها ایجاد نمی‌شود. به نظر من برای اینکه این روند تغییر کند باید دست شرکت‌های خصوصی را قطع کنیم و قوانینی را بگذاریم که آنها نتوانند وارد شوند. به یاد دارم در چند سال قبل در سازمان خصوصی‌سازی قانونی وجود داشت که اگر قرار است بنگاهی به بخش خصوصی واقعی واگذار شود آنها باید با حدود ۱۱ درصد اقساط خود را پرداخت می‌کردند و شبه‌دولتی‌ها یا خصوصی‌ها با حدود ۱۴ درصد باید پرداخت می‌کردند که مانعی بود تا همه ورود پیدا نکنند. یا بخش خصوصی واقعی می‌توانست اقساط خود را در سال‌های طولانی‌تری پرداخت کند، دوباره قوانین این چنینی باید ایجاد شود

تغییر می‌دهد اما این رفتارها در دستگاه‌های دولتی اتفاق نمی‌افتد و اگر یک شرکت دولتی در پایان سال ۱۰۰۰ میلیارد تومان ضرر داشته باشد برای مدیرعامل فرقی نمی‌کند و در پایان ماه حقوق و پاداش خود را می‌گیرد. مهم‌ترین عامل همین است که منافع مدیران دولتی در این است که بتوانند در شرکت‌های دولتی باقی‌مانند چون خیال آنها راحت است که تغییر نمی‌کنند و پاسخگو نیستند. بسیاری از شرکت‌های دولتی ضررده هستند اما تا به حال شنیده‌اید که بخواهند مدیران دولتی را پاسخگو کنند که چرا شرکت او زیان داده است؟ پس علت مهم و اصلی این است که در شرکت‌های دولتی مدیران پاسخگو عملکرد خود نیستند.

نکته بعدی عدم اطمینانی است که حاکمیت، دولت و کشور به بخش خصوصی قابل است و به آن اعتماد ندارد. اگر این اعتماد وجود داشته باشد قطعاً بخش خصوصی تلاش خواهد کرد تا بنگاه و شرکتی را که گرفته به نحو احسن فعالیت کند. نکته دیگر اینکه در کشور ما به سرمایه‌گذار توجه نمی‌شود و به عنوان رقیب به آن نگاه می‌شود در صورتی که بخش خصوصی می‌تواند به اعتدالی وضعیت بنگاه‌های دولتی کمک کند، وقتی به بخش خصوصی اعتماد نمی‌شود آنها هم احساس امنیت ندارند و نمی‌توانند ایده بدهند.

نکته و عامل بعدی، ورود سرمایه‌گذار خارجی است که خیلی کم و به ندرت از آنها استفاده می‌شود و معمولاً نیز با شرکت‌ها و کشورهای همکاری می‌کنیم که سرمایه خوبی نمی‌توانند وارد کشور کنند. مورد بعدی بحث تحریم‌ها است که عامل مهمی است که باعث شده سرمایه‌گذار خارجی و حتی داخلی نتوانند از راه موقوع از کشور خارج و یا وارد کنند پس طبیعتاً نمی‌توانند شرکت را خوب اداره کنند.

دیوان محاسبات پیشنهاد داده که سازمان برنامه و بودجه در زمان ارائه لایحه بودجه فهرست شرکت‌های دولتی

دولت باید به سمت چابک‌سازی و کم‌حجم شدن برود اما گزارش دیوان محاسبات کشور نشان می‌دهد که همچنان ردپای دولت در بسیاری از شرکت‌های شبه‌دولتی و حتی خصوصی دیده می‌شود. جعفر سبحانی، کارشناس اقتصادی در گفت‌وگو با «هم‌میهن» به این موضوع پرداخته و گفته خود این شرکت‌ها نیز نمی‌خواهند خصوصی شوند چون منافعشان در دولتی بودن است. او می‌گوید اصولاً دولت و حاکمیت نیز اطمینان و اعتماد به بخش خصوصی ندارند و به سرمایه‌گذار توجه نمی‌شود و آن را رقیب خود می‌دانند. سبحانی معتقد است دولت با سهم اندکی که در بیشتر شرکت‌های خصوصی دارد در آنها اعمال مدیریت می‌کند چراکه علاقه‌مند هستند همیشه در اقتصاد کشور حضور داشته باشند.

سال‌هاست اصل ۴۴ قانون اساسی در حال اجرا است، پس چرا همچنان شاهد انتصابات فراوان توسط دولت در شرکت‌های دولتی و غیردولتی هستیم؟

منافع این شرکت‌ها در دولتی بودن است، وقتی شرکتی به حالت خصوصی درمی‌آید طبیعتاً سرمایه‌دار بخش خصوصی طبیعتاً تلاش می‌کند به میزان آورده خود از طرف هیئت‌مدیره کار ببیند اما شرکت دولتی بازخواست نمی‌شود و سود و زیان آن مورد توجه نیست و ضرر و سود آن برای هیچ‌کس فرقی ندارد. وقتی یک شرکت خصوصی مثلاً

۱۰۰ میلیارد تومان یک شرکت را می‌خرد در پایان سال به دنبال یک سود منطقی است که اگر به آن نرسیده باشد به دنبال رفع مشکلات می‌رود و حتی هیئت‌مدیره را

